

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄՐԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ՝

Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ՝

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ		
Տարեկան	700	դր.
վճյալմուտյ	250	,
Հաճախայ	200	ս
Սրտատեման տրկ.	2	անգլ. ոսկի
Ռմբիկա	7	ստիար

ՅԱԺԱՆՈՐԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԲ Կ՛ԱԿԵԻՆ
ԱՄՆԵ ԱՄՏՈՅ 1 Խ. 15ԻՆ

100 ԲԱՐԱ

Fondateur
M. MAMOURIAN

Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

„Arévélian Mamoul,,

JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

QUOTIDIEN

100 **ფურც**

ԱԶԳԱՅԻՆ ՓՐԿԻԶՆԵՐԸ

Տառը տարիներէ ի վեր մտնեալաւոր աչքի տակն ունեցեալով Հ. Յ. Դ. Զնայկեան կուսակցութեան և Ս. Դ. Հնայկեան կուսակցութիւններու արտապարակ գործունէութիւնը մեր ազգին մէջ, ընդ մերէն ու զրիշով յաճախ կրկնած է միջոցաւսն դաւանաւորի տարազը զգեցած սա համոզումս թէ «Ինչպէս յորէնքո՞ւ տալարե՞ք գործէն Էմբաւսն Եւնասեւի, Ժան Ժորժի՞ն ստորէնքո՞ւ գործէն» Որովհետեւ կ'ըմբռնէի թէ, մահաւաղ մեր կուսակցական շրջանակներու պարտքին մէջ, ընկերական և քաղաքական խնդիրներու լուծման մօտեցողները, հետի՛ ըմբռնելէ ժողովուրդին ընդունակութիւններն ու ազգագրական ցեղաբանական յարմարութիւնները, հետի՛ ըմբռնելէ միջավայրին ընծայած կարելիութիւններն ու պէտքերը, անոնք կ'ազգէին այս ժողովուրդին ներարկել չմարսուած ու անմարսելի վարդապետութիւններ, որոնք ժողովուրդին առաջը հագեալ նութիւնը կազդուրելէ աւելի, պիտի ընկալուէին անոր յերիտաճօքը, և պիտի քաղուէին, շինելու ազգիս իրենց կուսակցական մոլեռանդութիւնէն տարւած, ազգ մը և հայրենիք մը կազմելու ընդունակ ընկերական և բարոյական ատաղձները Եւ զեռ քանդու մի գործն է, որ կը շարունակուի այսօր ար Եւ զէպգերն ու զերեսն անոնց իրարու կը յաջորդեն միեւնոյն կանոնաւորութեամբ, միեւնոյն մօտաւորութեամբ, և միեւնոյն կործանաւոր ուղղութեամբ։

Դեպքերը, իրողութիւնները մէջ ահոյն են։ Դաշնակցութեան կազմած կուսակցական կառավարութիւնը, երկու տարուան անընդմիջաց եւ անուղղամիտ գործունէութեամբը պատժեց երէկի տաւառը պարտութիւնը, որ Հ. Հանրապետութեան հիմքը սարսեց։ Զարիքը գործուեցաւ կուսակցական կողմացումի, կուսակցական մենատիրութեան ցուազար մտայնութեամբ, առանց ազգին ամբողջական համագործակցութեան, միմիայն իրենց կուսակցական սեփական ոյժերով աշխարհը ոճրաբայ չհզեմեմք իրենց հետեւանութեան հետեւանութիւն։ Այս դիտանկարութեան արդիւնքը այն եղաւ, որ գործուած զեղծումներէն յուսահատ ժողովուրդը, ռուսահայը որուն հայրենասիրական ըմբռնումներուն վրայ հարկադրուած էինք միշտ կապածով նայել, իր մէջ ու իրմէ դուրս փնտռեց նոր փրկիչներ, նոր ազատարարներ։ Պրլէվիք խմորումը արդէն իսկ թթուեցուցած էր անոնցմէ ոմանց խանգարուած խղճմտանքը։ Պրլէվիքները մօտեցան դժգոհներուն, և անոնց փրկանաւորութիւն, անոնց ազատութիւն պապականցիւն։ Հոգւոր պատժեց էր, թուեալով սերմերուն անմայն համար։ Դաշնակցութիւն և մտնութիւն, զէնքերն եղան բանակին, միմիայն Հայրենիքին նուստատուցումը և ազգին յուսահատութիւնը դարբնելու համար։ Եւ հին շէնքներու տեղերը եկան տեղաւորութիւն հայրենիքին վերաւոր կուրծքին վրայ, անուշխոստումներով, խայծերով, հրապարակներով։ Ու այսօր նորէն կը կրկնեն

[illegible]

Ապահով բլրանք, Հ. Հանրապետու
Թեան ցուցադրած դիակներուն վրա
պարը միկնոյնն է. danse macabre մը
է ան որ կը վարէ շարժումները, մը
տաճումները, կեանքը լծողելով մահ
ուան փոթորիկներուն, երբ անդին
անազնիւ և անճարակ ջութակահար
ներ իրենց աննկարաշնակ լարերուն
թրթռացումներով, մեղի զգալ կուտան
իրակատութիւնը, անւաւոր և աղիտա
լեր բառ ինքեան, թէ իննել ուղղու
նորու քանդումի գործէն վախճալու
ենք աւելի ինչպէս երէկ, նոյնպէս
այսօր և վաղը: Մինք կ'ըմբռնենք
կուսակցութիւնը ժողովուրդին համար,
ու ժողովուրդով, կուսակցութիւնը, որ
տիրելու յիմարութենէն հեռի ինքզին
քը կը տրամադրէ, անալալման օրէն,
թախենիքի պէտքերուն, վերածնու
թեան և անոր կարելի յաւանջիմու
թիւներուն:

ՄՈՒՇԵՂ, ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՆԱՄԱԿ ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԷՆ
ՄԵՐ ԳՕԼՈՒԲԱՆՈ
ՀԱՅԿ ԴԱՏԻՆ ՇՈՒՐԶ

Ընտրեալ բաղձաւթիւն մը աւել
ազգէ լեցուեր էր Grand Hôtelի sa-
loneրը։
Ծառի ճայանուէր Պրն. Kraft-
Bonnard տեղւոյ մի քանի հայ երի-
տասարդներու խնդանքին վրայ, փու-
թացած էր Ժընէպէն, «Cercle des lib-
resEntretiens»ի հիմնաւորութեան տակ
առ լինող Գոֆէրանտ մը, իր կուռ
ու սահուն ձոնովը, որ ազգէն իրեն
ճշմարիտ orateur համարու չհանցու-
ցած է։

Պր.՝ Kraft և որ հայաստանի էն չէ.
25 տարիներ ա պրած ու զգացած է
հայ ցաւը, տէգնահատելի էն անսր
ծառայութիւնները նուիրուած Տեր
սուրբ դատին: Հայ թեթեր, ի մէջ
այլոց Ա. Մամուլ, պարբերաբար տ-
ոթիւր ունեցած է ծանօթացնելու այս
աշխուհական աշխարհայեցողութիւնը:

Պրն. Kraft 1 1/2 մամ խոնքուռ,
համառոտակի պատմականոր
ընդհին, անոր վեց հարիւրամեայ գե
րութեան, համաշխարհային պատ
րազմին աննախընթաց մարտիրոսապը
րութեան, զրուագիւնք մէջ հերիւրմ,
ու վերջապէս տախտիկ երկրան՝ յոնդի
մաներով Արեւմտեան զնուծ սեղանա
ւարական հաշիւները, որոնց պոհն է
ամբողջ հայ ազգը:

Ունեկէղիբները վե ջին աւտիճաւ:
զգածուած, իսկնց ինքնաբոխ նուէր-
ները բերին, հայ որբերուն համար,
ուր չուտով համեստ գումար մը հա-
ւաքուեցաւ: Երբուն առատածեռնօրէն
մասնակցութիւնը բերաւ ծանօթեցիկ-
տահայ Պրն. Կալաւարական որդի:

Ապրիլ պատշաճօրէն հիւրասիրուե-
լով յարգելի բանախօսը, վերջին կ-
ռախօսմանով վերադարձու ժրնէմ:

Այս առթիւ անհաւել շնորհակալու
թիւն ունինք տեղւոյս քիչակական մի-
ութեան, որ մեզ քօշակերեց ու պատ-
ուեց իր ներկայութեամբ. նշնպէս
հաստատութեան տօրինութեան որ
քարհիտնութեամբ տրամադրեց մեզ,
սակոսիին ամենագեղեցիկ սալօրոյ

Պ. ՀԱՅՐԱՊԵՏԻԱՆ
Հէդէն 21 Յունիս

ՏԵՂԱԿԱՆ ԿՈՆԵՐ

«ՀԱՅ ԱԿՈՒՄԲ»-ԻՆ

ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԵՍԸ

Մաս 6-7 ամիսներէ ի վեր գոյու-
թիւն ունեցող «Հայ Այդուժ»ը իր
պաշտօնական բացումը կատարեց անց-
եալ կիրակի կէսօրէ առաջ, անգամնե-
րու և ռահմանափակ թիով հրաւիր-
եալներու ներկայութեան:

Ակուսիքի մուտքին՝ կը հանդիպէիր
անդամներուն՝ զւարթ, ներկայանալի
արտաքինով երիտասարդներուն՝ որոնք
կատարեալ կարողապահութեամբ կ'ըն-
դառնայէին՝ ճիշտը անշուշտ
հանդիպասարար:

Յան Գարրի Հայկական եւ Յունական
քայլերգները կը նուագէ, որմէ վերջ
Պ. Վահան Պալապանեան յանուն վար-
չութեան նստադասին համառօտ տառ-
մականը ըրաւ, երևան ըրիւրով Ակում-
բին ծնունդ տուող պայմանները,

14361776 042

« Իւրոյ կ'տեղեկանամ որ վարժարաններու պաշտօնէութիւնը իր յետնետոյ յիսուն առ հարիւր յուեկումի գումարը եթէ չտատնայ յառաջիկային, որոշած է մինչեւ տասն և հինգ օր սպասելէ յետոյ բանթող ընել... »

Զուգեցի հաւատաւ այս լուրին, և
եթէ հաւատածն իմի՝ չպիտի կրնամ
հարկ տալ:

10¹ 10² 10³ 10⁴ 10⁵ 10⁶ 10⁷ 10⁸ 10⁹ 10¹⁰ 10¹¹ 10¹² 10¹³ 10¹⁴ 10¹⁵ 10¹⁶ 10¹⁷ 10¹⁸ 10¹⁹ 10²⁰ 10²¹ 10²² 10²³ 10²⁴ 10²⁵ 10²⁶ 10²⁷ 10²⁸ 10²⁹ 10³⁰ 10³¹ 10³² 10³³ 10³⁴ 10³⁵ 10³⁶ 10³⁷ 10³⁸ 10³⁹ 10⁴⁰ 10⁴¹ 10⁴² 10⁴³ 10⁴⁴ 10⁴⁵ 10⁴⁶ 10⁴⁷ 10⁴⁸ 10⁴⁹ 10⁵⁰ 10⁵¹ 10⁵² 10⁵³ 10⁵⁴ 10⁵⁵ 10⁵⁶ 10⁵⁷ 10⁵⁸ 10⁵⁹ 10⁶⁰ 10⁶¹ 10⁶² 10⁶³ 10⁶⁴ 10⁶⁵ 10⁶⁶ 10⁶⁷ 10⁶⁸ 10⁶⁹ 10⁷⁰ 10⁷¹ 10⁷² 10⁷³ 10⁷⁴ 10⁷⁵ 10⁷⁶ 10⁷⁷ 10⁷⁸ 10⁷⁹ 10⁸⁰ 10⁸¹ 10⁸² 10⁸³ 10⁸⁴ 10⁸⁵ 10⁸⁶ 10⁸⁷ 10⁸⁸ 10⁸⁹ 10⁹⁰ 10⁹¹ 10⁹² 10⁹³ 10⁹⁴ 10⁹⁵ 10⁹⁶ 10⁹⁷ 10⁹⁸ 10⁹⁹ 10¹⁰⁰ 10¹⁰¹ 10¹⁰² 10¹⁰³ 10¹⁰⁴ 10¹⁰⁵ 10¹⁰⁶ 10¹⁰⁷ 10¹⁰⁸ 10¹⁰⁹ 10¹¹⁰ 10¹¹¹ 10¹¹² 10¹¹³ 10¹¹⁴ 10¹¹⁵ 10¹¹⁶ 10¹¹⁷ 10¹¹⁸ 10¹¹⁹ 10¹²⁰ 10¹²¹ 10¹²² 10¹²³ 10¹²⁴ 10¹²⁵ 10¹²⁶ 10¹²⁷ 10¹²⁸ 10¹²⁹ 10¹³⁰ 10¹³¹ 10¹³² 10¹³³ 10¹³⁴ 10¹³⁵ 10¹³⁶ 10¹³⁷ 10¹³⁸ 10¹³⁹ 10¹⁴⁰ 10¹⁴¹ 10¹⁴² 10¹⁴³ 10¹⁴⁴ 10¹⁴⁵ 10¹⁴⁶ 10¹⁴⁷ 10¹⁴⁸ 10¹⁴⁹ 10¹⁵⁰ 10¹⁵¹ 10¹⁵² 10¹⁵³ 10¹⁵⁴ 10¹⁵⁵ 10¹⁵⁶ 10¹⁵⁷ 10¹⁵⁸ 10¹⁵⁹ 10¹⁶⁰ 10¹⁶¹ 10¹⁶² 10¹⁶³ 10¹⁶⁴ 10¹⁶⁵ 10¹⁶⁶ 10¹⁶⁷ 10¹⁶⁸ 10¹⁶⁹ 10¹⁷⁰ 10¹⁷¹ 10¹⁷² 10¹⁷³ 10¹⁷⁴ 10¹⁷⁵ 10¹⁷⁶ 10¹⁷⁷ 10¹⁷⁸ 10¹⁷⁹ 10¹⁸⁰ 10¹⁸¹ 10¹⁸² 10¹⁸³ 10¹⁸⁴ 10¹⁸⁵ 10¹⁸⁶ 10¹⁸⁷ 10¹⁸⁸ 10¹⁸⁹ 10¹⁹⁰ 10¹⁹¹ 10¹⁹² 10¹⁹³ 10¹⁹⁴ 10¹⁹⁵ 10¹⁹⁶ 10¹⁹⁷ 10¹⁹⁸ 10¹⁹⁹ 10²⁰⁰ 10²⁰¹ 10²⁰² 10²⁰³ 10²⁰⁴ 10²⁰⁵ 10²⁰⁶ 10²⁰⁷ 10²⁰⁸ 10²⁰⁹ 10²¹⁰ 10²¹¹ 10²¹² 10²¹³ 10²¹⁴ 10²¹⁵ 10²¹⁶ 10²¹⁷ 10²¹⁸ 10²¹⁹ 10²²⁰ 10²²¹ 10²²² 10²²³ 10²²⁴ 10²²⁵ 10²²⁶ 10²²⁷ 10²²⁸ 10²²⁹ 10²³⁰ 10²³¹ 10²³² 10²³³ 10²³⁴ 10²³⁵ 10²³⁶ 10²³⁷ 10²³⁸ 10²³⁹ 10²⁴⁰ 10²⁴¹ 10²⁴² 10²⁴³ 10²⁴⁴ 10²⁴⁵ 10²⁴⁶ 10²⁴⁷ 10²⁴⁸ 10²⁴⁹ 10²⁵⁰ 10²⁵¹ 10²⁵² 10²⁵³ 10²⁵⁴ 10²⁵⁵ 10²⁵⁶ 10²⁵⁷ 10²⁵⁸ 10²⁵⁹ 10²⁶⁰ 10²⁶¹ 10²⁶² 10²⁶³ 10²⁶⁴ 10²⁶⁵ 10²⁶⁶ 10²⁶⁷ 10²⁶⁸ 10²⁶⁹ 10²⁷⁰ 10²⁷¹ 10²⁷² 10²⁷³ 10²⁷⁴ 10²⁷⁵ 10²⁷⁶ 10²⁷⁷ 10²⁷⁸ 10²⁷⁹ 10²⁸⁰ 10²⁸¹ 10²⁸² 10²⁸³ 10²⁸⁴ 10²⁸⁵ 10²⁸⁶ 10²⁸⁷ 10²⁸⁸ 10²⁸⁹ 10²⁹⁰ 10²⁹¹ 10²⁹² 10²⁹³ 10²⁹⁴ 10²⁹⁵ 10²⁹⁶ 10²⁹⁷ 10²⁹⁸ 10²⁹⁹ 10³⁰⁰ 10³⁰¹ 10³⁰² 10³⁰³ 10³⁰⁴ 10³⁰⁵ 10³⁰⁶ 10³⁰⁷ 10³⁰⁸ 10³⁰⁹ 10³¹⁰ 10³¹¹ 10³¹² 10³¹³ 10³¹⁴ 10³¹⁵ 10³¹⁶ 10³¹⁷ 10³¹⁸ 10³¹⁹ 10³²⁰ 10³²¹ 10³²² 10³²³ 10³²⁴ 10³²⁵ 10³²⁶ 10³²⁷ 10³²⁸ 10³²⁹ 10³³⁰ 10³³¹ 10³³² 10³³³ 10³³⁴ 10³³⁵ 10³³⁶ 10³³⁷ 10³³⁸ 10³³⁹ 10³⁴⁰ 10³⁴¹ 10³⁴² 10³⁴³ 10³⁴⁴ 10³⁴⁵ 10³⁴⁶ 10³⁴⁷ 10³⁴⁸ 10³⁴⁹ 10³⁵⁰ 10

Ասանք այն դաստատուները չէ՞ն
որոշեք պատերազմի չլիանին, հրք աղ-
քատու թիւներ պահ մը իր մահահոտու-
նիքները հրկարեց ու ազգային արկղը ե-
հանգստակութեամբ գումարները անբա-
ւական կ'դառնային աղքատութեան
օշնութեան վերթալ, յախարարեցին
որ սխառաւոր են կիսաթոշակ չարու-
նակել իրենց պաշտօնը, քան վարժա-
րանքը երբ փակուած տեսնել,

Որովհետեւ այն ժամանակ պահ
մը Գրատու, ժողովի և մասնաւոր շըր-
ջանակներու մէջ խզիւր եղաւ վար-
ժարանները փակել և անոնց շատ-
կացուած պիտանքի եւս Աղթնատալը-
նումի տրամադրելը

Եւ դասատունիբու զհաղութեան և
ինճեան Սրբազանի անյողոյդդ կամ-
քին շնորհիւ վարժարաննորը շէնք-
ուեցան:

Արդ՝ այն դասատուները, որոնք
կէս կուշտ և կէս անօթի յաճնաբու
եղան հայ մանուկը չգրկել կրթութենէ
և ուսումէ, այժմ միթէ կարելի՞ է որ
բանթող կամ զործագուէ քնկուտ տրա-
մազրութիւն ցոյց տան:

Չեմ հաւատար :
Տ'տեառականը չուրանար իր պարտ-
քը, այլ կ'պատէ որ Հայրենիքի Տուր-
քի խորհուրդը վճարէ իրեն 4000 ու-
կի, եթէ՛ այդ 4000ը տուլէ առաջ ու-
րիշներու վճարումներ կը՛լէ, տարբեր
խէղիք է և այդ մասին Տ'տեառականը
որեւէ յանձնաք չունի :

Պահ մը հիսթադրերնք թէ վարժա-
ռանաց օ առեցչական մարմինը իրաւի
գործողութիւնը բնաւ, ի՞նչ կ'չնահի, ոչինչ
բացարձակ ոչինչ և խոշոր գէթօ մը,
ընդհակառակը խնդիրները աւելի
կենդանութեան և տակն ու վրայ ընդու
սկսեալ ծառայէր այդպիսի անխորհրդ
գոյլ մը:

Մինչդեռ համաքրեկով, ինչպէս օրինակը տուած է ցարդ, մեծապէս կը շահի և մանաւանդ իր դատար պաշտպանողներու թիւը կ'ստուարացնէ:

Տնտեսական Խորհուրդը անշուշտ
կրնայ կռահել թե՛ դասափոխ կոչումած
կամ կոչուեցու ձախաւեքութիւնը ու
նեղող արարածնիրը իրենց պէս մօէ,
սակրէ և կաշիէ շինուած են և այդ
միտը, ռսկորը և կաշին դասափոխ եղած

ըլլալուհի համար չկրնայր անօթի մնալ
կամ ծով պահել, իրաւ է որ զեռ չէ
յաջողած, հակառակ իր փնտրտուք-
ներուն, ընել անպիտի գիւտ մը,
որու չնորհիլ յաջողէր ատանց ուտե-
լու, խմիլու, հագուելու, քնանալու
իր պաշտօնի կոտարիւ և ընդ միշտ
զերծ մնալ ոչ թէ ձեռք քանալէ, այլ
իր իրաւունքն իսկ պահանջելէ...

Այդ գիւտը կամ յայտնութիւնը
միշտ փնտռելու վրայ է։ Բայց մինչև
այդ օրը հասնիլը, չթողունք որ ու
վտանգ ըլլան, յետոյ ո՞վ պիտի աշ-
խատի այդ գիւտին համար։

bV

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ԺՈՂՈՎԸ

Պոլսոյ Համագումարը մեղովը իր անցիակ ուրբաթ օրուան իրաւունքն, վերջապէս կոտորելով վարկեանին ստիպողականութիւնը և կարեւորութիւնը, չափաքան մեծամասնութեամբ մը կ'ընտելարկէ բանաձեւ մը, որով լիազօրութիւն կուտայ Պոլսոյ նաւարի, վերականգնել Ազգ. պատուիրակութիւնը իր յարմար դատած եղանակով ու անձերով և հետագային Հայկական գաղութը:

Համագումարի մէջ Դաշնակցական կուսակցութեան կողմէ ներկայացուած բանաձեւը, ինքնայայտութեան գլուխ գործոց մըն է և ինչպէս երէկ կ'ընչաւէինք այս օրէնակներուն մէջ, անգամ մըն ալ կուգայ հաստատել անոնց մը առաջութիւնը և հոգեխառն վիճակը:

Դաշնակցութիւնը կ'առաջարկէ Հանրապետութեան պատուիրակութիւնը ճանչնալ, այսինքն Պ. Անտրոնեանի գլխաւորութիւնը պահպանել և անոր խորհրդակցանի հանգամանքով տալ զիւան սղիտական խորհուրդ մը նախագահութեամբ Պոլսոյ նաւարի:

Դիտելի է որ դարձեալ բառերով կ'ստացան, «գլխաւորութեան խորհուրդ» նախագահութեամբ Պոլսոյ նաւարի:

Եւ որովհետեւ Համագումարը ժողովը մերժեց այդ առաջարկը և լիազօրութիւն տուաւ Պոլսոյ նաւարի, բնականաբար Համագումարը ապօրէն կ'հաշակուի իբրեւ ոչ արտայայտիչը Հայութեան մեծամասնութեան և իբրեւ նախագահութիւն, որ մը առաջ իրենց օրկանը կ'ըզէ:

Այսօր հարց է, Կ. Պոլսոյ Համագումարին ժողովը, որ ոչ մէկ ամուր կապ ունի Հայ ժողովուրդի մեծամասնութեան և իրականութեան հետ, ինչպէս պիտի լուծէ այսքան ծանրակշիւ ու բարդ հանգոյց մը:

Այդ բարդ հանգոյցը լուծելու իրաւասութեան հանգամանքը պիտի ունենար, ընկալաբար, եթէ իրենց կողմէ ներկայացուած բանաձեւը ընդունուէր: Պարագայ մը սակայն բաւական ուշագրաւ է և անըմբռնելի, այն կուսակցականները որոնք Համագումարին օրինաւորութեան մասին կասկած կը յայտեն, ինչպէ՞ս կ'ընչաւէին անոր նիստերուն ներկայ գտնուիլ, չէ՞ որ այդ ժողովին հետ իրենց ալ ապօրինաւոր պիտի նկատուին, ինչո՞ւ կ'մասնակցին անոր աշխատութեանց և ինչո՞ւ կ'ներկայացնեն բանաձեւեր, այս հակասական ընթացքները երբեք չեն կրնար համախառն քաղել իրենց պրածններուն ու գոյնը: Կ'ընչաւէին հետ:

Բայց խնդիրը այս անշան պարագաներով չէ որ պիտի կրնար վիճիլ կամ ամուրթեան գաւառապարտուիլ:

Այս օր ամէն անկողնուկալ ու ճշմարիտ հայ, սրտի սփոփանք մը կ'ըզայ, որ վնջապէս Համագումարին ժողովը յաջողած է իր որոշումը տալ և հայ ժողովուրդին բաղձանքներուն գոհացում բերել:

Համագումարին ժողովոյ որոշումով Բարիքի Ազգ. Պատուիրակութիւնը կը վերստանայ իր իրաւասութիւնը և ներկայացուցչական հանգամանքը, ահա ամենակարեւորը ամենու համար:

Բայց հոս չվերջանար Համագումարին սլաշտը, շատ աւելի կարեւոր ու ստիպողական ուրիշ պաշտոն մըն ալ ունի, որու լուծումին համար պէտք է անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք առնել:

Անցեալի ամիսը փորձերը ցոյց տուին որ Հայկ. Հանրապետութեան տիրամասը դեկտեմբերը, իրենց նպատակին հասնելու համար, չեն կասիր ամեն միջոցներ նպատակաւորմար դատելու նմանապէս անցեալի մէջ տեսանք, թէ Բարիքի իրենց ներկայացուցիչը որքան տխուր ու միանաբեր դեր մը կատարեց Հայկական խնդրոյ մէջ: Արդ՝ հարկ է որ թողորովին չէզոքացուի այդ պատուիրակութիւնը և այդ մասին պէտք չէ Համագումարը, խնդրին ծանրութիւնը նկատի առնելով, բոլոր բեռը թողու Բարիքի Ազգ. Պատուիրակութեան վրայ:

Պոլսոյ Համագումարը պէտք է որոշում մը քուէարկէ, որոշ ոյժով երեք եկեղեցական պետերը, իբրեւ նախագահներ այդ ժողովին, զիմեն պաշտօնապէս Պոլսոյ Համագումարական մեծ պետութեանց ներկայացուցիչներուն և յայտնեն թէ Հայութիւնը իբրեւ ներկայացուցիչ հայկական գաղութին հետագայում, կ'ըզանի Բարիքի Ազգ. Պատուիրակութեան պետը և թէ որեւէ ուրիշ մարմին, որեւէ իրաւասութիւն չունի և չկրնար ունենալ, ցնոր տնօրինութիւն:

Բացայայտ է՝ որ Պոլսոյ Համագումարը, իր ընդունած բանաձեւով արդէն ուղղակի պատասխան մը տուած կ'ըլլայ տարբեր մարմիններու կամ կազմակերպութիւններու, և կ'ընչաւէին անոնց գործունէութիւնը, սակայն լաւագոյն պիտի ըլլար, որ այս վերջին մանրամասնութիւնն ալ ի գործ դնէր, միանգամ ընդ միշտ փակելու համար անոնց առջև ամեն միջոց կամ ճամբայ:

Փափկանկատութեան որեւէ զգացում պէտք չէ տեղ գտնէ ազգի մը քաղաքական ճակատագրին բնորոշման բոլորին, որչափ ժամանակ որ այլեայլ նըկատուեն թող ու անտարբեր ընթացքի մը հետեւեցաւ ազգը, միշտ տուած է և չարաչար կերպով պատժուեցաւ, ուստի յամեն նկատում մէկ կողմ դնելով պէտք է ամուր կերպով ձեռք առնել որեւէ խնդիր և մասնաւոր այդ խնդրոյն հետ անհրաժեշտ կամ կապ ունեցող որեւէ մանրամասնութիւններ:

Պոլսոյ նաւարի տրուած լիազօրութիւնը արդէն բաւական է աւելի պատասխան մըն է հակցողներուն համար, եթէ երբեք հասկնալու տրամադրութիւն ունին:

Եւ եթէ այս ազգը իրապէս կ'սիրեն, անոր ապագայի մասին նախանձախնդիր են, և կ'փափաքին որ վերջապէս հայ ժողովուրդը փրկուի միանգամ ընդ միշտ, ազգային իշխանութիւնը վարող վերին մարմինները, Համագումարն ու Համագումարին, պէտք է զօրաւոր կամքով մը փարին իրենց վստահաւածալաւ տունին:

Բաւական է որքան խօսեցանք, որքան գրեցինք ու թողթ մրտեցինք, վերջին բաղդորոշ բաղնիքներուն մէջ կ'գտնուինք և պէտք է որ խօսքէն գործի լծուիք:

Հ. Մ.

ԼՈՒՐԵՐ ՍԻՍԷՆ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԳԷՆ

Տանոնալը գիւղը վաշտապետ Նեմաթի Եփէնտիի կողմէն գրաւուած է, իր վշտը կը բաղկանայ 150 կանոնաւոր զինուորներէ, և մէկ մէթրայեօդէ: Այս վշտէն մաս մը Թուրքի մէջ կը նստի:

Երկու երեք օր անգամ մը 4—600 զինուորներ կուգան ու զէպի Մարաշ կ'անցնին:

Ընդհանրը քիւղն ալ կ'անոնաւոր գործի խումբի մը կողմէն գրաւուած է: Ասոցմէ գտաւ, Այալնցիներէն ևս 200 զօրք առնուած է, այս խումբի թիւը 1000ի պիտի բարձրանայ: Իրենց կեդրոնն է Գըզըլ—Գաշ քիւղը:

ԶԻՆ. ԿԱՅՈՒԹԻՆԸ

ԿԻԼԿԻՈՅ ԵՒ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

(Պաշտօնական զին. շինարար)

Կիլիկիոյ ճակատին կազմակերպութիւններուն զէմ յարձակում մը փորձելու տեղ, որուն արդիւնքը անտարակոյս անհաւանական կը թուէր իրեն, իշխումին զէպի Սիւրիս նեւաւեցաւ և փորձեց յաջողիլ իր զանազան յարձակումները, որոնց ձեռնարկած էր դիտեմքերը ընթացքին՝ առանց ունէր յաջողութիւն ձեռք բերելու: Անկապաւ օղը միայն կըրցաւ արդիւնը մեր զօրագունները՝ կատարեալ խուճապի մը վերածելու այն նոր ձախդանքները, զորս ան կրեց իր անկարգ խլրտումի ալիւսայլ թատերաբեմներուն վրայ:

Այնքան շուրջ ձիւնը սկսեւ անգամ Դեկտ. 30ին և ամէն գործունէութիւն դադարեց: Բարիքի շուրջը Բարիքի մը դիմադրողներ կը փորձեն փախչիլ կրակին տակէն մեր զորքերուն, որոնց արթնութիւնը երբեք չի թուլցաւ: Ոչ մէկ նոր յարձակում տեղի չունեցաւ պատահական կանոնաւոր զինուորներուն կողմէ, որոնք ձախդանքի մատուցեցան դեկտ. 27ին և որոնց մէջ դասալքութիւնները զօրաւորութեամբ լիցուելիք պարագաներ կը բանան:

Հայէպի հարաւ արեւելեան կողմը՝ խուճապի Հաշմի բանակատեղին երեւոյն հանուեցաւ մեր օդանաւորութեան կողմէ, Յուս. 1ին, Սիֆրի և Էլ-Մէլիւհայ շրջանին մէջ, ու անմիջապէս ուժակոծուեցաւ, 300է աւելի ռումբեր, 300է աւելի նռնատուփեր և 7000 ռալիֆներ նետուեցան թշնամիին վրայ, որ ամբողջովին յանկարծակիի չեկած, անկարգօրէն փախան զէպի Իէպէլ Հաս և գէպի Սալաքհի լիճը: Միջ մեր օդանաւերը հետապնդումի կը շնչէին, Հաշմէն և Էլ Պապէն մեկնած երկու զօրաւորներ կը արէին բանակատեղին, կը թռնէին գերիներ և կը գրտէին բաւականաչափ ռազմանիւթ և կը խափանէին Հաշմի նահանջը: Թանկարծակիի գալով ձիւնի կատաղի փոթորիկէ մը, որ տեւեց ամբողջ յունվար 6ի և յաջորդ օրուան մէկ մասի ընթացքին և որուն շնորհիւ Հաշմը յաջողեցաւ խոյս տալ մեր օդանաւերէն և 30 քիւմ. Մամպիճի հարուակողմը, մինչև եփարտ հասաւ՝ ճամբուն վրայ իր մարդիկն ու կենդանիները սերմանիւ յիտայ: Մեր զէնքերուն այս գիղիցիլ յաղթանակէն յետոյ և Հաշմի ամբողջ շրջանին մէջ, ուր Հաշմը սպառնական դիրք բռնած էր բոլոր անոնց հանդէպ, որ իրեն կողմակից չէին յայտարարել ինքզինքնին և այսօր կը տեսնեն ձեռնարկին աղիտալի վախճանը:

Մէտան էքպէզի պահակազօրքը պահ մը նեղուած, պաշարումէ պատուած և ուժեղացուած է Հաշմէն եկած զօրագուններու կողմէ:

Զօրավար կուսօի զօրագունները, ձիւնը Շուգուրի և Իալիպի շրջանին մէջ կարգը հաստատելէ վերջ՝ առանց կուրի շրջած են ձէպէլ-Ակրայի շրջ:

Չանին մէջ, հակառակ ձիւնի փոթորիկներուն, որոնք այդ կողմերն ալ շնչուեցան Եւ Յունվար 5էն 10ը՝ ձէպէլ Քէօսէյի մէջ ապաստանած Պէտ. ի պէյը, ի զօրք փորձած է Անտիոքի քաղաքապետութեան անարկութիւնով ձեռք բերիլ իրեն պէտք եղած նըկատներն ու օգնութիւնները: Իշխանութիւնները հակառակեցան կըտուակ մերժումով մը և Պէտրի պէյը, Հալլիպի պէս անկարող եղաւ գործադրութեան գնելու իր ծանուցած վերջնականութիւնները: Այս հրապարակած այժմ կը փախչի զէպի հիւսիս:

Նոյնանման իրողութիւններ ի յայտ կը բերեն այն դերը զոր կը կատարեն միմիայն Պէլլի և սպառնալիք ընկուկարող քէմալիստները, անոնք աւելորդ անգամ մըն ալ կը հաստատեն իրենց շանքերուն ունայնութիւնը:

ՏԵՐՈՒՆԻ

Յաւը՝ ցաւին և դժբաղդութիւնը՝ դժբաղդութեան ապարկից կուտան, կ'ընէ ժողովրդական առած մը: Այս տխուր գուշակութիւնը երբեմն իրական կը դառնայ դժբաղդաբար, սուգի ու թախծի մատնելով եւթակային սիրելիները և պարագաները:

Դեռ չարաթ մը չկար որ մեր յարգելի բարեկամը՝ Պ. Բարսեղ Կիւլպէնկեան՝ սե հողին կը յանձնէր իր սիրական քոյրը և հա իր անդրանիկ քրոջ որդին Պ. Գրիգոր Էօմիլիան՝ ուսեալ, կ'ընտրած ու զարգացած երէտտարգմարեկարատեւ հիւանդութեան մը եւթակուած էր և անկողնոյ կը ծառայէր ատրիէ մը ի վեր, ապա՝ քինման մեծ յոյսեր ներշնչելով, կ'երեւի չհանդուրժելով այլեւ այդ տաժանելի առաւապանքին՝ հրաժեշտ կ'առնէր աշխարհէն, խոր սուգի և տնախնդրելի վիշտերու մատնելով իր տարաբաղ մայրը, քոյրերը և եղբայրը, և միևնոյն ատեն նաև իր մօրեղբայրները, որոնց մէջ Պ. Բ. Կիւլպէնկեան, հայր մը և նեցուկ մը՝ էր հանդիսացած անոր, իր մանկութեան հաւակէն մինչև ցայսօր:

Կորուստներ կան, որոնք աղիւսարչ և տառապապին վէրքեր կը պատճառեն, և որոնք որքան ալ սղիտան՝ երբեք չեն կորսնցներ իրենց հեռքը, ահա այս միևնոյն ցաւերուն կը պատկանի նաև տարաբաղ երիտաւարդին յանկարծակի հրաժեշտը այս ունայնութեան աշխարհէն:

Խմրագրութիւնն իր խորին վըշտակցութիւնները կ'ներկայէ տարաբաղ Գրիգորի մօր, քոյրերուն, եղբոր, մօրեղբայրը և բոլոր պարագաները, իրենց կրած այս անտուանալի կորուստին առթիւ:

Այս Տիկին Կ. Էօմիլիան և զաւակները ու Կիւլպէնկեան, Եազըճեան ընտանիքները և բոլոր ազգականք իրենց շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամեն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ:

ՏԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԷՕՄԻԼԻԱՆԻՆ
յուզարկաւորութեան հանդէպին և իրենց վշտակցութիւնները ներկայցին այս կեկծալի մահուան առթիւ:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՈՒՐԵՐ ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԿԻԼԿԻԱԷՆ

Կիլիկիան ճակատի կազմակերպութեանց գէմ յարձակումներ կազմումը պատճառով, որուն արդիւնքները իրենց անորոշ կը թուէր, թշնամին եւ մղուեցաւ Սուրիոյ կողմէն ուրիշ փորձեց զանազան միջոցներ, բայց բոլոր Դեկտ. ամսուան ընթացքին յաջողութիւն մը չի կրցաւ ձեռք բերել: Անշուքաւ օգնելու մեր զօրքերուն ևս արգելք եղան կատարելով պարտութեան մը վերածելու թշնամիի զանազան կէտերու վրայ յարուցած անկարգ զրգուկութիւններն ու անյաջողութիւնները:

ԱՅՆԹԱՊԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դեկտեմբեր 30-էն ձիւնը սկսած է իջնալ Այնթապի շրջակայքը և ամէն շարժում կանգ առած է քաղաքին մօտերը: Պաշարողներէն ոմանք փորձեցին փախչիլ մեր արթուն պահակներու կրակի տակէն, Կանոնաւոր զօրքերը տա-

Կարին նոր ձեռնարկ մը չըրին Անտի Դեկտեմբեր 27-ին ձախողեցան և իրենց շաբերուն դասալքութիւնը այնպիսի պարագաներ կը բանայ որ դժուար է լինի:

ՄԱՐԱՇԻ ՄԷՋ

Մեր առած մասնաւոր տեղեկութեանց համաձայն Մարաշի 12րդ գօլ օր-տուի հրամանատարի կողմէ արտածութիւնը բոլորովին արգելուած է Այս հրա-մանը ամէն կողմ զրկուած է:

ՄԵԾԱՄԱՍՆԱԿԱՆ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Բարիքի մէջ ձերբակալուած մեծամասնականներու խնդիրը, որ կեղծ ան-ձապրերու խնդիր մը ըլլալ կը կարծուէր, հետզհետէ իր երևոյթը փոխած է: Թողթերու մերկացումը և կատարուած ճշտութիւնը, հոռուութեան հն-եաւ գունդի սքողեալ դերը այն մեծամասնականներուն, որոնք ձերբակա-լուեցան Մոսկուայի կողմէ Ֆրանսայի մէջ մղուած շարժումին մէջ, որ նպա-տակ ունէր յղափոխութիւն յարուցանել: Մասնաւորաբար եւեկոյաւ երեք ուսանողներու վրայ կը ծանոթանայ յանցանքը: Ուստիականական գործողութիւն-ները կը շարունակուին: Օտար հինգ մեծամասնականներ արտաքսուած են և չորս ուրիշներ դատարարուած են իրենց պետութեան պահպանութեան գէտ դա-ւադրողներ: Արդարութիւնը լաւ զկայութիւնը ներկայիս նիստապաշտած և Մոսկուայի մէջ կահաւորուած պանդոկի մը նախկին տիրոջ, որ հաւաստած է թէ կարծեցեալ աթթէօր Զալէվսքի, անուանեալին Մոսկուայի աչքը, իրապէս ժողովուրդի քովիներ Ապրամովիչէն է, որ անձամբ ժահուան պատիժին են-թարկած է Մոսկուայի բանտերուն մէջ արգելափակուած բազմաթիւ անձեր, զկային աչքերուն տակ: Բարիքի կարգ մը գրամատուներու մէջ կատար-ուած քննութեանց հետեւեալով երեսն հանուած են Պերլինէն ձերբակալուած մեծամասնականներու հասցէին հասած գումարները:

ԻԶԶԷԹ ՓԱՇԱ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ

Բարիքի «Էքզէր» թերթը կը տեղեկանայ թէ, Մուսթաֆա Քէմալի մօտ թուրք կեդրոնի կառավարութեան կողմէ զրկուած առաքելութեան պետը, իդ-զէթ փաշա, Բ. Դուռը և Էնկիլլիթի ազգայնական կառավարութիւնը պիտի ներկայացնէ Լոնտոնի Համաժողովին մէջ:

ՓՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱԿՆԵՐԻ ԹՈՒՐԲ ԶՈՒԵՆԱԿԻ ՄԸ ԴԷՄ

Բարիքէն կը հաղորդուի թէ, «Մաթէնի» Պալէն ստացած հեռագրի մը համաձայն, Փրանսական թնդանութեան կողմէ չմինչև Հերակլեան Պոնտոսի ե-ղբրքները հալածած են թրքական շոգին: Պէտք է որ քէմալականներու համար ազգամոլութիւնը կը փոխադրէր:

Թուրքերը տեսնելով որ չպիտի կրնան խուսափել հեռապնդումէն, կրօն-ըբած են Փրանս. նաւերուն վրայ, որոնք պատասխանած են:

Երկու Փրանս. նաւապետներ սպանուած են և երկուք մըն ալ վիրաւորուած: Զգիտցուիր թէ թրքական փոխադրանքը կարելի եղած է ձեռք տնցնել:

ԳԵՐՄԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Պերլինի մէջ, գերման արտաքին գործոց նախարար Վոն Սիմոն Ռայխը-թակին առջև երկար յայտարարութիւններ ըրած է, որոնց մէջ մասնաւորա-բար հաւաստած է. «Գերման կառավարութիւնը այժմէն պէտք է յայտարարէ թէ, մենք չենք կրնար նոր բանակցութիւններու իրեւ կարելի հիմ ընդունիլ, գաշտակցիներու կողմէ նախատեսուած կարգադրութիւնը»:

Ռայխթակին նիստէն առաջ Փրանսական դեսպան Մ. Լօրան, տեսակ-ցութիւն մը ունեցած է Մ. Սիմոնի հետ:

«Մաթէնի» համեմատ դեսպանը պիտի է Միջդաշնակցային Համաժողո-վին կողմէ արուած որոշումներու լրջութեան վրայ և ցոյց տուած է իր կող-մէ նկատողութեան տեսուած վճիռները:

Միւս կողմէ «Նյազէթ տը Վոս» կը հաւաստէ թէ Մ. Սիմոն գահին ճին վերլին նիստին մէջ տուած և յետոյ ետ առած է իր հրաժարականը:

ԼՕՆՏՕՆԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Աթէնքէ ստացուած տեղեկութիւններու համաձայն, որոնք սակայն միևնույն ցարդ պաշտօնապէս չեն հաստատուած, Լօնտոնի Համաժողովը յիտա-ձգուած է յառաջիկայ 3 Մարտ 7) 20ին:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԵԹՈ

Անգլիական կառավարութիւնը ծանուցած է Աւստրիոյ թէ, իր բացարձակ վեթօն կը դնէ Հապսպուրկներու տան գահ վերադարձին դէմ:

ՀԵԼԼԷՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ալա Գաբիթալ թերթը ստոյգ աղբիւրէ տեղեկացած է թէ, Լօնտոնի Համաժողովին հելլէն պատուիրակութեան անդամները պիտի որոշուէին երէկ: Միևնույն թերթը կը տեղեկանայ նոյնպէս, թէ, եթէ Համաժողովը չի յիտա-ձգուէր, հելլէն նորընտիր վարչապետ Մ. Գալաքիսթուլուս Զինգարթի օր պիտի մեկնի գէպի Լօնտոն:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ԶԱՐՈՆ

Ուաշինկթընէն կը հաղորդուի թէ, Միացեալ Նահանգաց և Զարոնի կա-ռավարութիւններուն միջև բանակցութիւնները՝ Զարոնցիներու Ամերիկայի մէջ բնակութեան պայմաններու խնդրոյն մասին, երկու ազգերու համար դո-հացուցիչ եզրակացութեան մը յանգած են:

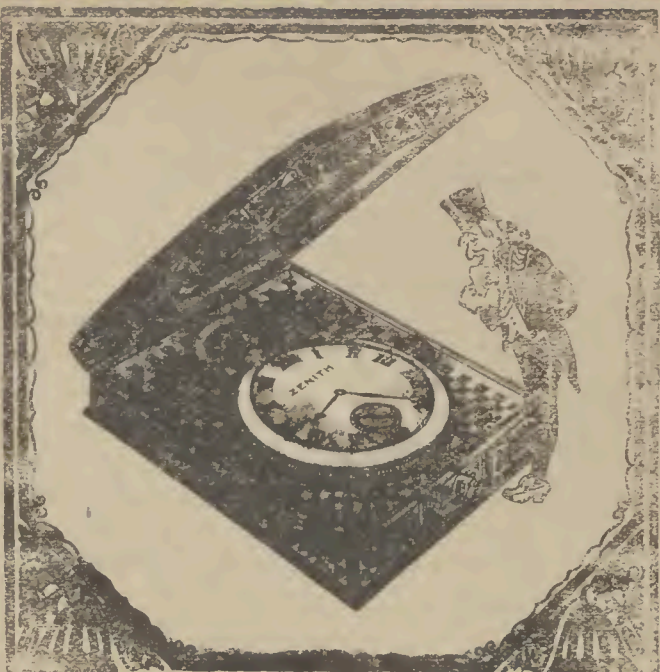
Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ԶԷՆԸՆԿԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Ձիքակ Թրիպլին» թերթը Ուաշինկթընէն տեղեկացած է թէ, արտաքին գործոց յանձնախումբը վաւերացուցած է որոշում մը, որ կ'արտօնէ հանրա-պետութեան նախագահը, միջազգային համաժողով մը գումարելու, ընդհանուր զէնդակցութիւնը կազմակերպելու համար:

ԱՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Նիւ-Եորքէն կը հաղորդէր թէ, Ամերիկա չպիտի մասնակցի Լոնտոնի Հա-մաժողովին: Կառավարութիւնը որոշած է Դաշնակիցներու հետ ոչ մէկ համա-ձայնութեան մասնակցիլ, մինչև որ նախագահ Հարրիսոն ստանձնէ իր պաշտօնը:

ԶԷՆԻԹ ԶԷՆԻԹ ԶԷՆԻԹ

ZENITH

ԵՇԽԱՐՀԻ ԼԱՒԱՆՈՅՆ ԺԱՄԱՏՈՅԵՐ
ՎԱՅՆ ԶՄԻՌՆԱԿԻՍԵԱՆ
ԶԵՆԻԹ ՊԵՏԵՆՆԵՐԻ 13-15

ԶԷՆԻԹ ԶԷՆԻԹ ԶԷՆԻԹ

Զէնիթը այն ժամացոյցն է որ բազմաթիւ մշտանքի գաւառ արժաւ.

Նացած է նաեւ Արաբոյ Մրցման ցատիմանին

Կը ծախուի Զուլա Պէտքէն թիւ 13 եւ 15

ՎԱՅՆ ԶՄԻՌՆԱԿԻՍԵԱՆ Վաճառատունը

Հօն պիտի գտնէք Զէնիթէն գաւառ հոյս պէտքութիւն մը ոսկիէ և արծաթէ ապարան Զուլա որ ժամացոյցներու նայնպէս կա-

նոնց և արտոյց համար գրպանի ոսկիէ, արծաթէ և Նիքէլէ կաղանդուած նուէրացու

ՅԱՐՄԱՐ ԺԱՄԱՏՈՅ ԶՆԵՆԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԵՏԱՔՍԵՂԻՆԱՅ

ԱՆՆԻՒՆ Զ. ՉԱՔՐԵԱՆ

(Նախկին Վաճառատուն Յակոբ Հաճախումնանի)

117 ԱՅ ԵՕՐԿԻ ՓՈՂՈՑ, ԻԶՄԻՐ

Պատիւը ունի իմացնելու իր պատուարժան յաջողութիւններուն Թէ նոր ստա-դաճ է Եւրոպայի Լաւագոյն Փապրիքանքէն շատ հոյս մեծը մը մետաքսեղէն կերպաններու ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն:

Դիմերը եւ տեսակները ամեն մրցումէ գերիմը ըլլալով, միակ այցելու-թիւն մը բաւական պիտի ըլլայ համոզելու համար իր զանազան առաջնակարգ տեսակներուն աւատուութեանը մասին:

Միակ վաճառատունը ուր ամենէն բծախնդիրները անգամ իրենց հաշակին գոհացում կրնան գտնել:

ՀԵԼԼԷՆ Ա. Զ. ՇՈՒԵՆԱԿԻ
ԿԻՍԱՄՍԵԱՅ ՆԱԽԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
ԲԻՐԷ-ՆԻԻ-ԵՕՐԲ

Նոր Թրանսպարանթի հոկան
ՊԵՆՆ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ
Կը մեկնի Բիրէտէ 29/11 Փետրվար
գէպի ՆԻԻ ԵՕՐԲ (12 օրուան մէջ) Ըն-դունելով ապրանք և ճամբորդ իզմիրէ
Արագ.թիւն — ճոխ.թիւն — հանգս.թիւն
Առաջին կարգ 300 խցիկներ 1, 2
կամ 3 անկողինով
Երկրորդ կարգ 300 խցիկներ 2, 3
կամ 4 անկողինով
Երրորդ կարգ 2000 որոնցմէ 500ը
խցիկներու մէջ 2, 4 կամ 6 անկո-ղիննոց:

Թրանսպարանթի ՄԵՂԱԼԻ ՀԷԼԱՍ
Կը մեկնի Բիրէտէ 11/30 Փետրվար
ուղղակի գէպի ՆԻԻ ԵՕՐԲ ընդունելով
ապրանք և ճամբորդ իզմիրէ:
Մախուց, գինեւու և ճամբորդնե-րու համար դիմել
Ընդհ. գործակալներ
ՃՈՆ ԻԼԻԱՏԷՍ և ԸՆԿ.
Բարալէ 217 Լօքալ Միտհատ վաշա

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻԲ

Տիկ. Մ. Աստուրեան. իր խորին շնորհակալութիւն կը յայտնէ Ազգ. Հի-ւանդանոցի տեսուչ՝ Տօք. Միլետեա-նի և Տօք. Եղիաեանի հոգածու խը-խնամքներուն համար նոյնպէս հա-տատութեան և կարմիր խաչի հիւան-դապահուհիներու որոնք խնամեցին և բուժեցին զինք տանջող հիւանդու-թեանէն:

ԱՏԱԼԻԱ-ՄԵՐՍԻՆ

«ՅԵՕՏՕՐ ԹԷՕՅԱԼԻՆ» շոգեհաւը
յառաջիկայ 10 Փետր. հիդրաթի օր
պիտի մեկնի, գէպի Աթալ-Նոփա.
Պատուով, Յապլիա, Մերսին և Իս-քէնտէրուն ընդունելով ճամբորդ և ապրանք:

Աւելի մանրամասնութեանց հա-մար դիմել գործակալ Մ. Ժան Տ.
Զափրիթի (Մովսիսթի ընկերութիւն):

ՆՈՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ
Ազգ. Աղլկանց Որբանոց. Տիկին
Վարսէիկ Փաղլաւաճեան 4 ծր. տիւր-պէնտ, Պ. Տ. Յ. Սիմոնեան 20 քաշ
ծիթապաւուր:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ
ՎԻՊԱԿՆԵՐ
ԵՒ
ՅԱՆՈՒ ՅԻՐ ԳՐՈՒԱՅԻՆԵՐ
ԳՐ. ԶԷԼԵՆԿԻՐԵԱՆԻ
ԳԻՆ 100 ՂՐ.

Կերանաւոր
Մամուրեան ող. և Զարմէն Կրտում

ՈՒՆԱՐԷՆ տղերազգիներու և
ՈՒՆԱՐԷՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ԶՐԱՆՈՅ
ԲԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ու ԹՈՒՐԲԵ
ԲԷՆ լեզուով գրութեանց փոխա-դարձ թարգմանութիւններու համար
գիմել խմբագրատուն:

ՓՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ԶԱՅՆԸ
Օրաբերը բազմաթիւ և հաւաքուած
Տարեկան բաժնէկին 700 դր.

ՆԵՐՔԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՌԹԻՒՆՆԵՐ

Գ.

Կ՝ ՄԱՌՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՄԷՋ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՈՒՆԱՆԵՐԸ

Յեղափոխական այսօրինակ «Ներքին» ու տեղական շարժումներուն յայտնիքն աւելի լայն ձեռնարկ մը 1881—82-ին, Կարնոյ մէջ, Հայ ազգը այդ պահուն կը գիտակցէր, թէ զոգ ու մարդասպան անհատներու և ցեղերու հոսին կանգնած կը մնայ ո՛չ նուազ զոգ ու մարդասպան կառավարութիւն մը, որուն հետ զործ պիտի ունենար ժողովուրդը։ Մարդասպան կառավարութիւն մը, իր ստորագործութիւնէն ետ կեցնելու միակ միջոցն էր ուղղորդութիւնը հրաւիրել Հայկական բարեփոխումներու պատասխանատու պետութիւններուն։ և այդ ուղղորդութիւնը կարելի պիտի ըլլար հրաւիրել զկազմու շանթահար զօրութեամբ մը։

Հագին թէ ողբացիալ Կարապետ Նշիկեան կը վերադառնար իր յեղափոխական առաքելութենէն, և ահա Կարնոյ մէջ Տ. Մեքիսեղեկ Քահանայի միջնորդութեամբ յեղափոխական կազմակերպութիւնը կը վտանգուէր անդամներուն ձեռքով զոհուածութեամբը, և յեղափոխութեան անդամները առաքելաբար,

Կ. Նշիկեան, կը հարկադրուէր թողնել տունն ու Հայրենիքը, և ձեռք տունու պանդխտութեան ցուպը։ Սյու ձեռնարկութիւնը «Ներքին» յեղափոխութեան երկրորդ պարագան էր։

Երրորդ փուլը կը սկսէր 1885 Օգոստոսի մէջին «Արմենիա»-ի հրատարակութեամբ, և 1889 Ապրիլ 17-ին «Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» և յետոյ Արմենական կոմիտէի կազմութեամբը։ Թէպէտ Արմենիա սկսաւ հրատարակուիլ Մարտի 1-ին, բայց անոր առաջնորդած յեղափոխական զորքը բացարձակապէս «Ներքին» էր, քանի որ անոր զորդապետն ու՛ր միայն Ներքինն էր, այլ և Մ. Փորթալեան և ընդ Սարգսիան զործիները առաջնորդէր երկրին գաւազներէն էին, որոնք իրենց մորթին վրայ, ու հագին խորը կը կրէին սմբոթիայ զուլումին արեւնոտ հետքերը։ Եւ ինչ 1890-ին չ'ապագայէր Հայրենասէր Միութիւնը, և Արմենականներ չ'մնային առանձնացած, հայկական ճամբիւ յեղափոխութեան առաջնորդ ի. ինչ զերին մէջ պիտի կրնային աւել.

ի լաւ կերպով զեկազարել սկսած զորքը, և յարմարեցնել զանի երկրի ընդ ալեքերուն և պահանջներուն։ Հայկական յեղափոխութիւնը խառնուածութեամբ, ձախողութեամբ չ'աւարտուեցաւ։ Երբ մասն իր «արտաքին» փուլին մէջ, այսինքն սկսան արտասահմանի մէջ, և սուսահայ առաջնորդները ձեռքով կ'զմուէին Յեղափոխական ֆոմիթները, որոնցմէ առաջինն է Հնչակեան Կազմակերպութիւնը, հիմնուած 1887-ի առնչները։ Ռուսահայ ուսանողներու կողմէն, որոնք անձ էին «Քարը Մարտի» փառապետութիւններով, և 1890-ին Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը, որուն առաջնորդները թէպէտ ընկերակազմին, բայց իր կրքերէն չուզէին իրենց ընկերակազմին սկզբունքները ներմուծել Հայաստան, մինչև 1907-ի իրենց ընդհանուր ընկերակազմութիւնը ծրագրական ընդհանուր սկզբունքի վերածուեցաւ։

Որպէսզի կարելի ըլլայ այդ ներքին և արտաքին յեղափոխութիւններուն սկզբունքները ձեռնարկել իրենց նպատակներուն մէջ, հաս կը գնէին տնոյն հիմնական սկզբունքները։ 1.— «Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» նպատակն է. «այստարի վարչական բարեփոխումներ մտցնելու թիւրքահայաստանի մէջ, Հայ ժողովրդի տեղ. զէմքերուն համեմատ Հայ ժողովրդից անկախութենէն իրաւունք.

ստանալ ազատութիւն ինքզինքը կառավարելու, որով միայն պիտի կրնան վերնալ այն հարստահարութիւնները, որոնք այսօր Հայաստանի թշուառութեան և սեւերակ դառնալուն պատճառ կը լինին Հայոց հայրենասիրական Միութեան իր նպատակը իրագործելու համար իր կարողութեան շահով կը զործադրէ ամեն յարմար եղանակներով, ժամանակի պահանջները համեմատ, կ'աշխատի ներքին այդ զոյացունել Ազգին մէջ իր ազատութեան համար, հրատարակու.

2.— Հնչակեան Կազմակցութեան նպատակը.— «Իր նախնական փուլին մէջ» «Թուրքահայաստանի Հայ ժողովրդի վերաբերմամբ, մենք այս խորին համոզմունքէն ենք, որ պէտք է անպատճառ ջարդուն նրան առաջը մեկ արգիւյզ ամբապինդ շղթաները, և նա ունենայ քողք. անկախութիւն» (Հնչակ, 1887 թիւ 1).— Այս նպատակին միջոցներն են «Պրոպագանդա և Ագիտացիա, տէրրորդական զործողութիւն, ապառաջական գողութիւն, կողմակերպութիւն, ապստամբական զօրագունների կազմութիւն (Մարտի 11)» (Հնչակ, Մ. 3). ՄԱՌԵՆՆԱՐԿԻՆՆԵՐԸ (Շարունակելի)

պարզեց ծրագիրը և ապագային աւելի լաւ կազմակերպուած զործունէութիւն մը ունենալու յառաջադրութեամբ վերջացուց իր խօսքը։

Պէտք կ'զգատ միջանկեալ ըսել թէ Պ. Վ. Պալապանեան զոնուած և միշտ շահադրողութեամբ է ազգային գործերով, չէ խնայած իր ջանքերին որեւէ ազգագուտ ձեռնարկի, հետապնդած է իտեալը հակառակ նիւթապաշտ այս միջավայրին։ Վատան ենք թէ ցոյց տրուած ուղիէն պիտի ընթանան ու զարմեն Ակումբը վատաբանը հայ հոգին, ուր գտն զարգանալ, փթիլ արժէքները, ստար կ'անգլէին տնոյն և ջանային որպէսզի արեւ հայ իգիւրի շրջանակին մէջ բարոյական գեղեցիկ ազգեցութիւն մը կրէր Ակումբէն։

Պ. Վ. Պալապանեան վերջ հետադիմութեամբ խօսք տրին Պ. Պ. Յ. Տէրպետեան որսորդութեան, ի. Մաթիկեան երաժշտութեան և Մ. Ծաւրգեան մարմնակրթութեան մասին որոնցմէ իւրաքանչիւրը պարզեց Ակումբին հետապնդած յիշեալ ճիւղերուն նպատակը և գործնականը։

Արդարեւ գովելի էր յարգելի պարտնէրուն ըրած ջանքերը որով զիւրորդների ըրին իրենց նիւթերը, սակայն լուսագոյն պիտի ըլլար այդ յաջողակեան բանաստեղծութիւնները խրատեցին որուն նախադասին բացման ճակն մէջ, որովհետեւ յիշեալ նիւթերը մաս կը կազմէին Ակումբի ծրագրի և զարմեալ նկատելի պարագայ որ Ակումբի անդամներէն զատ մնացեալները գրեթէ օտարներ էին և րական էր անոնց ձանձրոյթը։ Նուազէ մը վերջ Պ. Ս. Պահարեան արտաստեց Դ. Վարդանի «Դէպի ազրիւրը լոյսին» բանաստեղծութիւնը յայտն գեղեցիկ տպագրութիւն մը թողլով իրականութեւ վրայ։

Երմարազոյն ընտրութիւն մը եղած էր այդ կտորով զոր Պ. Ս. Պահարեան իր յայտնի ընդունակութեամբը կրցաւ լուսագոյն արտաբերել։

Դերասան Պ. Յ. Արեւիկան բեմ հրաւիրուելով Ակումբի վարչութիւնը ջերմագին ընդհանորել վերջ, գեղեցիկ սեպին հանդէսէն բացակայութեան ակնարկելով, երկու սեպին ալ հաւաստաբար զարգացման անհրաժեշտութիւնը շեշտեց քանի մը խօսքով։

Պ. Յ. Արեւիկան թոնը քիչ մը խիստ էր, արդարեաւ իր անտարակոյս արուած ըլլալով մեր միջավայրին անձնօթ մ'եղած ըլլալով իգիւրցի գիտցած է կարելիութեան սահմանին

մէջ զարգացման նպատաւոր պայմաններ ստեղծել երկու սեպին համար ալ։

Յագին էին Յոյն յարգելի անձնաւորութիւններուն արտագեղ համակրանքը և մազթանքները որոնք անկեղծ բարեկամի մը սրացու հոգիին քաջաւիրանքը և սիրտինը արժեքին։ Հանդէսը վերջացաւ կէսօրին հիւրասիրութենէ մը վերջ, կարգապահ և կոկիկ հաւաքոյթի մը ամեն յատկանշիներով։

ՀՐԱՊԱՐԱԿ	
Փոք թէքեր.—	
Լոնտոն	578 1/2
Նիւ—Յորք	66 1/4
Բարիզ	10 22/30
Հոմ	5 19/40
Արէնք	40
Պելին	40
Վիեննա	
Հէսնտա	51 5/40
Թըրքեր.—	
Անգլ. ոսկի	580
Տօլար	142
Յրանք	10 20/40
Լիր Իտալ.	5 20/40
Տրախմի	10 8/30
Լէյ	2 10/40
Բուպլի	156
Մարք	2 15/40
Գուրոն	12 40
Ոսկի	610
Նարոյէն ոսկի	520

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՂԱՍԻԱՆԶԸ (ՔՆԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԹՈՒՄՆԵՐ) ՄՈՒՇԵՂ ԱՐԲԵՊԻՍԿՊՈՍԷ

Կ'ամփոփուի 5 մասերու և կ'ապրուանէ Ա. Պատմութեան թուականը, Բ. Արիւնի ճամբուն վրայ, Գ. Ներքին պատասխանատուութիւններ, Դ. Վարդան համար, Ե. Հայաստանի Բաղադական Ապագան։ Գաղափար մը տալու համար թէ որքան շահեկան համար մըն է և արժանի ամեն հայու լուրջ ուղղորդութեան, Գ. մասի ցանկ նիւթոցէն կը քաղենք հետեւեալ գլուխները, 1. Ինքնատի Նաշիակցական եղբայրակցութիւնը, Օտ. Սահմանադրութիւնէն առաջ և 2. Յետոյ, 3. Դաշնակցական խողերը կամաւորական շարժումին մէջ, 4. Հայ քաղաքական կազմակերպութիւնները, և այլն։ Գին 100 զր.

ԱՄԱՅՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱՆՆԵՐ

Լ. ԵՆ Լ. Վարպետեան

ՊԱՐԱԿԱՆ ՖԵՐԻԱՆԷ ԹԻԻ 33/37 ԵԻՇԷՒԼԵՐ ՓՈԼՈՑ ԴԶՄԻՐ

Կրակի դիւ.—

NATIONAL UNION SOCIETY LTD. LONDON
Ընդհանուր գոյք աւելի խաւ Լս. 20,000,000

GENERAL INSURANCE CO. LTD. LONDON
Ընդհանուր գոյք աւելի խաւ Լս. 19,000,000

Ծովային արկածներու դիւ.—

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD. LIVERPOOL
Ընդհանուր գոյք աւելի խաւ Լս. 2,000,000

LIVERPOOL MARINE & GENERAL INSURANCE CO. LTD LIVERPOOL
Ընդհանուր գոյք աւելի խաւ Լս. 1,000,000

Վերոյիշեալներէ զատ ուրիշ ամեն տեսակ ապահովագրական գործեր կը կատարուին հանրածանօթ անգլիական Lloyd-ը հետ։

ATLANTIC ASSURANCE

COMPANY

CORNHILL

LIM TED.

LONDON.

E. C. 3.

Գ. Ո. ՈՍԿԱՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱԶՄԱՑՈՒՄԸ
ԲԶՄԻՐ, ԲԱՊԱԺ ԲԷՇԵՐՄԱՆԻՇԻՆԻՆԻ ՎԵՐԻ ԵՄԻՐ ԹԻԻԶ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ARMENISCHE AGENTUR

ՎԻԵՆՆԱ

Հ. Գ. ՋԱՐԵՂ ԳԱՐԻԲԵԼԵԱՆ
WIEN VIII. Florianigrasse 36

Կ'զբաղի ամեն տեսակ հայթայթումով ՆԵՐԱՇՈՒՄ և ԱՐՏԱՇՈՒՄ. Տեղեկութիւններ և հոս դիմող ազգայիններու ամեն կարգի դիւրութիւններ Դիմել և Համոզուել։